

Prædiken til 24.s.e.trin 2024, Vor Frue Kirke, København.

I dag handler det hele om dom. Det står tydeligt, at det er Kristus der er dommeren. Og sådan lyder det jo også i trosbekendelsen, som vi bekendte før.

Guds enbårne søn, Vor Herre, skal komme at dømme levende og døde.

Jeg er nok ikke den eneste der engang imellem tænker på, hvordan mon det kommer til at foregå? Og ikke mindst hvornår??? Paulus og de andre første kristne var overbeviste om, at det ville ske meget hurtigt efter begivenhederne i Jerusalem, og helt sikkert i deres egen tid. Det gjorde det så bare ikke.

Det var derfor, at Paulus havde så travlt med at rejse rundt og stifte menigheder alle vegne. Folk skulle omvende sig til Kristus, hellere i går end i dag, for han kunne komme hvert øjeblik det skulle være!

Det skete altså bare ikke, og de etablerede menigheder blev kirke, og kirken indstillede sig på et lidt længere perspektiv... Og så skete der indimellem det, at når Kristus ikke selv kom og holdt dom, så tog kirken sagen i egen hånd og udnævnte sig selv til en slags vikar-dommer her på jorden.

At bilde folk ind, at kirken og hele dens væsen havde styr på hvem der skulle brænde op i helvede og hvem der skulle frelses, viste der sig faktisk at være pænt gode penge i. Der var blandt andet det, Luther gjorde op med under reformationen som førte til den protestantiske del af kirken, som vi jo hører til.

Og nok gjorde Luther og de andre reformatorer op med dette magtmisbrug, meeeen, helt at stoppe Kristi vikar-bureau på jorden, blev det alligevel ikke til.

I hvert fald har jeg i min tid som præst haft en del samtaler med folk der var alvorligt nervøse for, om de røg i helvede for at have kærester før de blev gift, for at spille kort ude bag missionshuset da de var børn. Og det kan altså være affærer der tager sig nok

så alvorlige ud, når man hele sin barndom og ungdom har hørt på, at hvis du gør det der...så vil Gud straffe dig.

Det kan vi nok ryste på hovedet af. Men. Vi laver jo også undergangsbilleder i dag. De er bare nogle andre... Og hvor det før hen i højere grad var Guds skyld, altså ham der straffede for et eller andet, så synes ulykkerne nu at være vores egen skyld.

Jeg kan huske det allerede fra jeg var barn og gik i børnehave i 70'erne. Hvis man smed papir i skoven, så blev man udnævnt til 'skov-svin' og så kunne der ske det, at man blev skyld i skovens død. Og i dag er det vel faktisk blevet værre, og de små børn har onde drømme om klimaforandringer og tør måske endda ikke at nyde de varme somre. Her må vi forsøge at finde en eller anden balance når vi taler med børn om disse alvorlige tilstande, så vi ikke skræmmer dem fra vid og sans med dommedagsscenerier og amerikanske præsidenter der i børns ører lyder som monstre der får hele verden til at gå under.

Guds dom rummer to forskellige udgange: frelse eller fortabelse.

Den verdslige klima-dom over os selv rummer kun een udgang: fortabelse. Det store kollektive undergangsscenario er skildret i efterhånden en del dommedagsfilm, gerne som en klimakatastrofe med enten for meget vand, eller for stor tørke.

I trosbekendelsen hører vi som sagt, at Jesus skal komme igen for at dømme levende og døde.

Det er altså Kristus der dømmer den enkelte. Ikke en noget-for-noget Gud. Men Kristus, som var menneske i vores verden. Et menneske, der kan forbarme sig over andre, som Jesus gør det mange gange i det nye testaments historier.

For eksempel i historien om den hedenske kvinde og de små hunde. Jesus afviser at hjælpe en kvinde med en syg datter, fordi hun er hedning..

Jesus siger til kvinden: »Jeg er ikke sendt til andre end til de fortabte får af Israels hus.« Men hun kom og kastede sig ned for ham og bad: »Herre, hjælp mig!« Han sagde: »Det er ikke rigtigt at tage børnenes brød og give det til de små hunde.«

Men hun svarede: »Jo, Herre, for de små hunde æder da af de smuler, som falder fra deres herres bord.« Da sagde Jesus til hende: »Kvinde, din tro er stor. Det skal ske dig, som du vil.« Og i samme øjeblik blev hendes datter rask.

Anderledes sagt: Jesus giver andre en chance til. Og det er vel egentlig det, kristendommen handler om: At vi hele tiden får givet en chance til. At vi får givet syndernes forladelse. På trods af menneskehedens elendighed.

I Johannesevangeliet beskrives dommen på en særlig måde.

Her er det ikke Gud eller Jesus der dømmer mennesket – det dømmer sig selv igennem den måde, det reagerer på lyset, på Kristus.

Dommen finder altså sted i den enkeltes møde med lyset, for her viser det sig, hvem mennesket er.

To livsmuligheder står over for hinanden: Mørket; at øve ondt, handle egoistiske med skjulte motiver, eller at gøre sandheden, gøre det, som er åbent og uden mørke.

Men. Vi er mennesker. Vi har både lys og mørke, ondt og godt i os.

Jeg tror ikke nogen af os kan se tilbage på et liv uden hårdhjertethed eller svigt.

Anderledes sagt, ingen af os kan sige os fri for også at gå ind i mørket.

Det kan være, at vi tog nogle valg i livet, som vi nu fortryder; og måske har vi mange gange affejet et andet menneske med et "jeg har ikke tid?" Eller hvad ved jeg – vi ved hver især hvor vi svigtede.

Hvad skal vi stille op med det? At vi er så sammensatte? At vi ofte gør det onde, vi ikke vil?

Vi må høre, hvad det er, Jesus også siger til os her i dag.

For Jesus taler jo ikke kun om, hvad vi gør.

Han taler også om, at hvis vi hører hans ord og tror på ham, der har sendt ham, så har vi evigt liv og kommer ikke for dommen; så er vi allerede gået over fra døden til livet.

Så har vi fået liv i livet; sådan at mørket aldrig skal overmande os igen.

Gid vi, hvert eneste øjeblik, kunne holde fast i det lys Kristus skinner på os med.

Men det er så svært for vores menneskelige natur som ofte foretrækker mørket at gemme sig i.

Og det, Jesus siger her i dag, det aflyser ikke dommedag, men det sætter en **ny** mulighed ind over dommedag.

Nemlig muligheden af, at Jesus giver os liv ved hans død på korset.

Så er det ikke længere vores handlinger og vores måde at leve på, der afgør dommen.

Men så har Jesus stillet sig ind foran mørket og lyser igennem det.

Det er befrielsen.

Og det er i dét lys, at vi skal høre om dommen.

For dommen fældes af ham, der gav sit liv af kærlighed til os.

Dommen over os fældes af ham, vi senere i gudstjenesten skal høre sige: *Dette er mit legeme, som gives for jer. Denne kalk er den nye pagt i mit blod, som udgydes for jer til syndernes forladelse.*

Og det skal give os mod til at tilgive og elske andre, som vi selv er tilgivet og elsket, ja frelst, af Kristus.

Ordet 'frelse' betyder, som jeg også har sagt før, oprindeligt 'fri hals' som, hvis man siger det hurtigt, bliver til 'frelse'. Forbryderen bliver altså frelst fra, får 'fri hals' fra, den løkke som hænger om halsen på forbryderen.

På samme måde har Gud gjort sit regnskab op med os, og vi har ikke længere noget udestående med Ham.

I salmen: Rejs op dit hoved, som vi næsten ikke kan komme udenom en dag som i dag, siger Grundtvig det på denne måde:

*Ej mer du gruer for dommedag,
du ved, din dommer har ført din sag
og fra sig selv den vundet*

Og når det er sådan det er, så kan og skal vi gå ud og gøre noget for de andres skyld, nu man egentlig ikke længere kan gøre noget for sin egen skyld.

For sin egen frelses skyld. Vi skal ikke arbejde for frelsen, det er slet ikke nødvendigt! for gennem Jesus, dommeren, er der allerede afregnet.

Mennesket er blevet forsonet med Gud.

Og al den kærlighed vi får, skulle gerne gøre, at vi så har bare en anelse lettere ved at tilgive og elske vor næste, som vi kan synes er så komplet umulig.

Det fortælles om Luther, at han engang blev spurgt, hvordan man kan vide, om man var værdig til at gå til nadverbordet og modtage Kristi legeme og blod.

Luther svarede: Det kan du deraf vide, om du glad og gerne tilgiver din næste.

Og hvis det er sandt, kan man vel ret let komme i tvivl om sin egen værdighed.

Men Luther fortsætter med at sige: Og hvis du ikke gør det (glad og gerne tilgiver din næste) så skynd dig til alters, indtil du får det lært.

Det er ikke sikkert, at vi nogensinde får det lært. Så derfor har vi brug for at gå til alters, at modtage syndernes forladelse, at få en chance til, hele livet igennem.

Og tænk hvis det ikke var sådan.

Tænk, hvis der ingen tilgivelse var, og vi var overladt til os selv.

Tænk hvis det var sådan, at hver enkelt ene og alene havde ansvar for at livet lykkedes.

Og derfor skal råbes fra tagene: at Kristus giver os en chance til! Også selvom vi på ingen måde har fortjent det.

Men vi skal selv komme til ham.

Vi bliver ikke fanget ind, og der er heller ikke tale om nogen omklamring, når vi forsigtigt vover os til gudstjeneste, eller op til nadverbordet.

De åbne arme, sådan som vi ser Kristus her i kirken, vil altid være parate til at tage imod os, når vi kommer, uanset hvornår og uanset hvad vi har med i bagagen.

Det er faktisk det vigtigste.

Og så kunne det da være meget rart at vide, hvornår dommedag kommer og hvordan det mon vil være.

Og hvad med det med, at de døde skal stå op af gravene.. Ja, jeg ved da heller ikke hvordan det skal ske.

Men jeg tror, AT det skal ske.

Hvordan og hvorledes det synes jeg faktisk vi skal overlade til Gud at have styr på og så i øvrigt øve os i at elske vor næste, livet og Gud af hele vort hjerte.

Amen.

Lovprisning:

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden,

som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Lad os bede sammen:

Himmelske Far!

Gør os åbne for den nye uge der nu kommer til os,

så vi ikke skal frygte de udfordringer og opgaver vi skal møde, men stoler på din trofasthed, og tager imod dagen som en gave.

Hjælp os til at give afkald på alt det, som vi bruger til at hæve os op over andre mennesker og på det, som forhindrer os i at se vor næste og vor næstes nød.

Vis os, at vi er hinandens brødre og søstre.

Giv os vilje til at hjælpe andre og ydmyghed nok til at modtage andres hjælp.

Forbarm dig over alle, som lider nød – åbenlyst eller i det skjulte, midt iblandt os og overalt i verden. Stop krigene, hjælp alle levende væsner her på jorden.

Vær med dem, som har forladt deres hjem og fædreland – frivilligt som udvandrere – eller tvungne som flygtninge.

Mæt de sultne. Vær nær hos de fængslende. Styrk de syge og dem, som finder hverdagens byrder tunge at bære.

Trøst de sørgende og giv et levende håb til dem, som snart skal dø.

Forbarm dig over dem, som har fået særligt ansvar betroet jorden over – og i vort eget land.

Hjælp dem til at træffe beslutninger, som er til gavn for mennesker.

Velsign og bevar vor konge, Frederik d. 10 og hele det kongelige hus.

Lad fred og retfærdighed og medmenneskelighed vokse i denne verden.

Vi beder for din kirke her i København, ligesom vi beder for alle kirker verden over, hvor budskabet om din søn Jesus Kristus udgår fra.

Giv os alle frimodighed til at tale dit befriende ord til alle mennesker, der har brug for at høre det

Og til sidst, Herre, be'r vi, om du vil åbne vore øjne, så vi kan se din kærlighed. Den kærlighed, der varer i al evighed.

I Jesu navn,

Amen.

Motet

Meddelelser

Velsignelse

Lad os med apostlen tilønske hinanden:

Vor Herre Jesu Kristi nåde

og Guds kærlighed

og Helligåndens fællesskab

være med os alle!